

Innspill til Meld. St. 9 (2021-22) Statens Pensjonsfond

WWF Verdens naturfond takker for muligheten til å komme med innspill til behandling av Meld. St. 9. Norge har et internasjonalt ansvar som global kapitalforvalter. For at vi skal leve opp til ambisjonen om å være ledende på ansvarlig forvaltning, kreves det strukturelle endringer i måten SPU forvaltes på.

WWF mener Stortinget bør:

1. vedta et overordnet langsiktig mål i fondets forvaltningsmandat om nettonullutslipp fra selskapene fondet har investert i, i tråd med Parisavtalen.
2. be Finansdepartementet utrede og utvikle verktøy for å best mulig operasjonalisere nettonullmålet, herunder en referanseindeks tilpasset SPUs særtrekk, og konkrete delmål med utslippbaner for alle sektorene i hele porteføljen.

Et nettonullmål vil sørge for at fondet følger utviklingen i bransjen.

Et økende antall finansinstitusjoner, herunder KLP, Storebrand og DNB, har besluttet å tilpasse investeringsporteføljen i tråd med Parisavtalens artikkel 2.1c. Mer enn 65 institusjonelle investorer som til sammen forvalter mer enn 10 000 milliarder dollar er med i Net-Zero Asset Owner Alliance i tillegg til en rekke tilsvarende allianser. Dette viser at et nettonullmandat ikke lenger representerer en politisering av SPU, men at det tvert imot er et nødvendig steg for at fondet skal kunne bli ledende og sørge for at Norges formue ivaretas på en ansvarlig måte. Tunge forskningsmiljøer som Cambridge University har estimert at en diversifisert aksjeportefølje vil kunne tape opp mot 45% av verdiene hvis vi ikke lykkes med å nå klimamålene. Halvparten av dette tapet kan hvert enkelt fond begrense ved å være proaktive, i henhold til samme forskningsinstitusjon. Den resterende halvparten kan bare reddes dersom markedet som helhet går sammen om å endre adferden til børselskapene. Dette gjør man ikke ved å skyve ansvaret for nullutslipp over på selskapene.

Departementets forslag er at «Bankens ansvarlige forvaltning baseres på et langsiktig mål om at selskapene fondet er investert i, innretter virksomheten slik at den er forenlig med globale netto nullutslipp i tråd med Parisavtalen» og at målet «suppleres med regelmessig rapportering». WWF mener at nettonullmål ikke bare skal integreres i ansvarlig forvaltning, men at det også kreves verktøy for å oppnå dette målet. Slik forslaget er satt opp nå vil det være betydelig svakere enn hva finansbransjen allerede har fått på plass gjennom Net Zero Alliance. For i det minste å leve opp til minimumsstandarden, bør finanskomiteen presisere at SPU nettonullmål må inneholde delmål som gjelder allerede fra 2025, og som inkluderer utslippbaner for alle sektorer i hele porteføljen. Rammeverket bør bygge på det mest ambisiøse og oppdaterte 1,5-gradersscenariet fra IPCC.

En referanseindeks for å sikre måloppnåelse og forsterke eierskapsutøvelse.

SPU og andre institusjonelle investorer er bundet av en referanseindeks som gjenspeiler sammensetningen og verdiutviklingen i markedet. I praksis er det denne «handlelisten» som NBIM får av Finansdepartementet som styrer hvordan porteføljen skal bygges, hvor mange selskaper det skal investeres i, i hvilke sektorer, og i hvilke land.

Problemet er at dagens referanseindeks gjenspeiler et marked som bidrar til at den gjennomsnittlige globale oppvarmingen er på vei mot et nivå langt over 1,5-gradersmålet. Til tross for visse geografiske justeringer, samt eksklusjonen av kull- og en del av petroleumssektoren, er SPUs aksjeportefølje fortsatt ikke i tråd med Parisavtalen. Det er eieren av fondet som er ansvarlig for at nettonullmålet gjenspeiles i referanseindeksen SPU investerer etter og måles mot.

I juni 2021 konkluderte NBIM med at dersom et nettonullmål ble vedtatt, «bør dette i så fall gjenspeiles i sammensetningen av referanseindeksen». NBIM pekte også på at eksisterende Paris-justerte indekser ikke er egnet for en så stor investor som SPU. Dette er et syn vi deler. I august i fjor leverte Skancke-utvalget sin innstilling om SPU og klimarisiko. Der gjentok de at det ikke finnes klimajusterte referanseindekser som er tilpasset SPUs særtrekk. Nå er imidlertid situasjonen den at slike referanseindekser er under utvikling, både i akademia (e.g. Columbia University) og hos indeksleverandørene. Det er viktig og naturlig at SPU blir en del av denne utviklingen, spesielt ettersom ambisjonen er at SPU skal være blant de mest ansvarlige pensjonsfond i verden.

Finansdepartement støtter seg på Skancke-utvalget og Norges Bank når det sier at aktiv eierskapsutøvelse skal være det sentrale virkemiddelet for å nå klimamålet. Vi er kritiske til aktivt eierskap som ensidig strategi for å nå nettonullmålsettingen. Å satse på at alle selskaper når nettonullmål på vegne av fondet, er lite realistisk og innebærer, i tillegg til større finansiell risiko, også en potensiell omdømmerisiko.

Vi mener derfor at finanskomiteen må be Finansdepartementet utrede og bidra til å utvikle en referanseindeks som bygges rundt SPUs særtrekk med hensyn på å gjøre fondets strategiske portefølje forenlig med klimamålene. I dag trekker Norges Banks tiltak for å tilpasse seg klimamålene på bankens ramme for avvik fra referanseindeksen. Dette er en gal tilnærming. Stortinget og Finansdepartementet må, som oppdragsgiver, sørge for at klimamålene er forankret i den strategiske porteføljen slik den defineres av referanseindeksen. En nettonull-tilpasset referanseindeks kan gradvis integreres i fondets forvaltning og forsterke fondets eierskapsstrategi.

Vennlig hilsen

WWF Verdens naturfond